

Ker so krave bolj živahne in gibčne, kakor počasni voli, je tudi to prevdarka vredno in nam kaže, da se sme tudi s kravami orati, če je zemlja lahka in se, kakor je gori rečeno bilo, v tem delu ne preženó. Pamenten gospodar bo tudi v tem lahko pravo zadel.

Zato naj majhni kmetje po tem nasvetu ravnajo in prihranili si bodo marsikake stroške, kijih zadenejo, če si ne znajo s kravami pri gospodarstvu svojem pomagati.

Če ni sramota gospodarju, če sam v koš naklada gnoj, če sam orje, sam seno kosi in kaj družega opravlja, kar drugod opravljajo hlapci, mu pač tudi ne more sramota biti, ako krave previdno vprega in tako od njih dvojni dobiček vleče.

Gospodarske novice.

Vcenitev zemljišč za uravnavo zemljiškega davka meseca julija na Kranjskem.

Meseca julija se je dognala vcenitev

1. gledé poljedelstva:

v vcenitvenem okraji:		parcelami
Krškem	v 4 katastralnih občinah	z 11.403
Kočevskem	v 3 „ „	z 10.952
Črnomaljskem	v 3 „ „	s 10.878
Novomeškem	v 5 „ „	z 9.764
Logaškem	v 6 „ „	s 9.666
Postojnskem	v 5 „ „	s 7.202
Ljubljanske okolice	v 6 „ „	s 6.645
Radoljskem	v 3 „ „	s 5.033
Kamniškem	v 5 „ „	s 4.303
Litijskem	v 4 „ „	s 4.037
Kranjskem	v 2 „ „	s 1.079

skupaj v 46 katastralnih občinah z 80.962

V okraju Kranjskem se je vcenitev izvrševala le od 22. do 27. julija.

2. Vcenitev gozdov:

v vcenitvenem okraji:		parcelami
Kamniškem	v 23 katastralnih občinah	s 4.936
Krškem	v 10 „ „	z 2.491
Črnomaljskem	v 13 „ „	s 1865
Ljubljanske okolice	v 10 „ „	s 1791
Kranjskem	v 4 „ „	s 1054
Radoljskem	v 4 „ „	s 1017
Kočevskem	v 10 „ „	s 1014
Litijskem	v 2 „ „	s 561
Novomeškem	v 2 „ „	s 414
Logaškem	v 6 „ „	s 399
Postojnskem	v 7 „ „	s 93

skupaj v 91 katastralnih občinah s 15.635

* C. k. gornje-avstrijska vlada je oklicala prepo-ved, po kateri se ne smejo prešiči iz Ogerskega uvaževati v gornjo Avstrijo zato, ker razsajajo v nekaterih ogerskih okrajih hude koze med prešiči.

* *Francoski vremenski prerok* Mathieu de la Drome prerokuje od 13. do 21. dne t. m. po vsi Evropi dež in silne vetrove, tako, da se je povodinj bati. Vendar naj se kmetovalci ne ustrašijo tega prerokovanja, vsaj mu je tudi spodletelo prerokovanje od 3. do 13. dne t. m., ko je po njegovih besedah imela po vsi Evropi biti neprenesljiva vročina.

Šolske stvari.

Šolska letina.

Pod tem naslovom bodo tudi „Novice“ po večletni navadi poročale o šolstvu, kolikor jim je došlo letnikov (Jahresberichte) preteklega šolskega leta.

Letnik c. k. više gimnazije Ljubljanske

začenja se z razpravo prof. dr. Gartenauer-ja, kateri je naslov: „Der naturwissenschaftliche Materialismus“. Pisatelj, čuteč, da se je s to razpravo podal na zelo polzka tla, sicer izrečno objavlja, da razločuje „prirodopisni“ materijalizem od „etičnega“, al kako to? — vsaj sta zvezana tako strogo skupaj, da se ne dasta ločiti drug od drugega. Ni čuda tedaj, da je oni sestavek provociral ostro kritiko, in to tem bolj, ker take „svobodomiselne preiskave“ celó niso na pravem mestu v šolskih letnikih, v katerih med predmeti vsacega gimnazijskega razreda se nahaja v prvi vrsti veronauk (Religion). — Iz šolskih naznanil, ki jih je priobčilo ravnateljstvo, pozvemo, da je gimnazija Ljubljanska koncem leta imela 425 javnih učencev, 6 pa privatistov, in da je po takem ona, ki je pred kakimi 10 leti imela veliko večje število učencev, vendar še zmirom ena izmed tistih Avstrijskih gimnazij, katere imajo največ učencev in zato je bilo treba prvim trem razredom dati po dva razdelka. Po materinskem jeziku je v poročilu naštetih 317 Slovencev, 104 Nemci, 7 Italijanov, 1 Srb, 1 Čeh, 1 Anglež, — po veri so razen dveh vsi bili katoličani. Napredek učencev se sme primerno ugoden imenovati, kajti izmed 425 učencev dovršilo je svoje študije 49 z odliko, 283 pa z dobrim vspehom. — Profesorjev in učiteljev za obligatne in neobligatne nauke bilo je skupaj 28. — Kakor je gimnazija Ljubljanska ena izmed tistih, ki štejejo največ učencev, tako je tudi ona ena izmed tistih, ki so najbolj obdarovane s študentskimi stipendijami, kajti med 425 učenci je uživalo sto in eden študentske v skupnem znesku 7288 gold. 87 kr., tedaj je skoro vsak četrti dijak štipendist. Tudi podporni zaklad, ustanovljen leta 1856., je precejšen in je znašal 5725 gold. v obligacijah, 221 gold. 42 kr. pa v gotovini. Tudi nekateri učni pripomočki so bili dobro dotirani. — Kar se tiče učne osnove gimnazije Ljubljanske — pravi letošnji šolski letnik — da se je v obligatnih naukih v obče naslanjala na učni načrt od leta 1855., pa dopolnjena bila po nekaterih novejših ministerskih ukazih od l. 1871 in 1873. Po tej osnovi imajo poleg 8 razredov z nemškim učnim jezikom biti za spodnjo gimnazijo paralelke z deloma slovenskim učnim jezikom. Vsled tega se razlagajo v paralelki 1. razreda razen zemljepisja in matematike vsi predmeti v slovenskem jeziku; v paralelki 2. razreda pristopi še pri nemščini in v 2. semestru tega razreda pri prirodoznanosti nemški učni jezik; v paralelki 3. razreda se razun veronauka in slovenskega jezika učijo vsi drugi predmeti nemški. V viši gimnaziji je učni jezik slovenski edino le pri slovenščini. Slovenski jezik je obligaten nauk v slovenskih paralelkah in pri tistih učencih, ki iz njih dohajajo v višo gimnazijo; za učence, ki v 1. nemški razred gimnazije stopijo, ni slovenščina obligaten nauk, če tudi je njih materni jezik slovenski. (!)

C. kr. realne in višje gimnazije Novomeške letnik (program) ima na čelu svojem dva članka: prvi je slovenski, ki ga je pod naslovom „Slovenski dom“ spisal prof. P. Ladislav Hrovat (učitelj slovenščine, latinščine in grščine), — drugi pa nemški, ki ga je o pravdi, kedaj je Cicero prva dva fulminantna govora imel proti Katilini, pod naslovom: „Wann hat Cicero die beiden ersten Catilinarischen Reden gehalten?“ spisal profesor Josip Ogórek (učitelj latinščine in grščine), pa je zarad prepričlega prostora v letošnjem programu le polovično natisnen. Oba članka kažeta temeljito znanje predmetov, ki sta si jih častita pisatelja izbrala za svojo razpravo, — prvi članek pa je „Novicam“ tako prijazen, da zatajile bi čutstvo hvaležnosti.